

A'LÂMÜ'n-NÜBÜVVE

(أعلام النبوة)

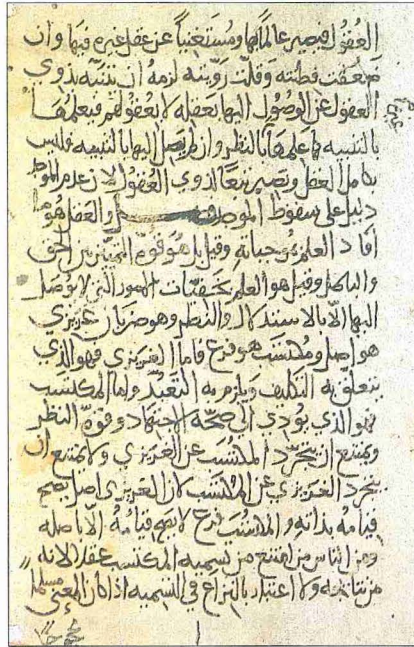
Şâfiî âlimlerinden Mâverdi'nin

(ö. 450/1058)

peygamberliğin ispatı

(delâilü'n-nübüvve) konusundaki eseri.

Müellifin "gerçeğe ışık tutmak, izaha muhtaç bazı noktaları açıklığa kavuşturmak, nübüvvetin doğruluğunu ispatlamak, bu hususta öne sürülen şüphe ve itirazları ortadan kaldırmak" düşüncesiyle yazdığını belirttiği eser *Delâ'ilü'n-nübüvve* adıyla da tanınır (bk. Sübkî, V, 276; Taşköprizâde, II, 331). Yirmi bir babdan oluşan ve her babı da kendi arasında çeşitli fasıllara ayrılan *A'lâmü'n-nübüvve*'nin muhtevasını bir giriş ve iki bölüm şeklinde gruplandırmak mümkündür. Giriş mahiyetindeki ilk kısımda delillerin ve bilginin çeşitleri, akıl yürütme, istidlâl ve aklın tarifleri hakkında kısa bilgiler verildikten sonra âlemin yaratılmışlığı, Allah'ın varlığı ve birliği üzerinde durulur, kulların yaratıcı karşısındaki mükellefiyetleri anlatılır ve böylece nübüvvet müessesesinin varlığı Allah'ın varlığına dayandırılır. Eserin birinci bölümünde genel anlamda peygamberliğin aklen mümkün olduğu ve bunun ispatı, insanların peygambere olan ihtiyacı, mucize ve çeşitleri, nübüvvet yapıları itirazlar ve bunların reddi, resul ile nebî arasındaki farklar, kâinatın ömrü ve Hz. Âdem'le başlayan peygamberlerin sayısı gibi hususlar yer alır. Bu bölümde Tevrat'tan da bazı nakillerin yapılması dikkati çekmektedir. Hz. Muhammed'in nübüvvetine ayrılan ve kitabın büyük bir kısmını teşkil eden on altı bablık ikinci bölümde onun peygamberliğine yapılan

A'lâmü'n-nübüvve'den bir sayfa
(Süleymaniye Ktp., Şehid Ali Paşa, nr. 1570, vr. 3^b)

itirazlar ve bunların reddi, nübüvvetini ispatlayan Kur'an'ın i'câzı, Hz. Muhammed'in fiilî, kavî ve haberî mucizeleri, hayvan ve bitkilerle ilgili mucizeleri, mucize ile diğer hârika*lar arasındaki farklar, Hz. Peygamber'in nübüvvetini geçmiş peygamberlerin müjdelemesi, peygamberliğinden cinlerin haberdar olması, doğumundan önce bir peygamberin beklenmesi, doğumundan sonra da peygamber olacağına sezilmesi, doğumu esnasındaki hârikalar, güzel ahlak ve faziletleri gibi konulara yer verilir.

A'lâmü'n-nübüvve'nin birinci bölümünde İsrâiliyat nevinden bazı nakiller

varsa da aklî izahlar daha fazladır. İkinci bölümde zaman zaman aklî deliller zikredilmekle beraber nakiller daha çok yer tutar. Hz. Âdem'in yaratılışı, dünyanın yaşı ve kıyametin kopma zamanı gibi konulardaki nakiller Tevrat'a dayanır.

A'lâmü'n-nübüvve, peygamberliğin delilleri konusunda yazılan eserlerin tertip güzelliği, delillerinin kuvvetli oluşu ve ifadesinin kolaylığı bakımlarından en değerlisi kabul edilmiş ve sonraki devirlerde aynı sahada kaleme alınan kitaplara kaynak teşkil etmiştir (bk. Nebhânî, s. 67, 100, 270, 288). İstanbul (Süleymaniye Ktp., Şehid Ali Paşa, nr. 1570) ve Mısır kütüphanelerinde (bk. Brockelmann, *GAL*, I, 483; *Suppl.*, I, 668) yazma nüshaları bulunan eser, küçük boy 165 sayfa olarak yayımlanmıştır (Kahire 1319).

BİBLİYOGRAFYA :

Mâverdi, *A'lâmü'n-nübüvve*, Kahire 1319; Sübkî, *Tabakât*, V, 276; Taşköprizâde, *Miftâhu's-sa'âde*, I, 321-322, 364; II, 331, 595; *Keşfü'z-zunûn*, I, 126; Serkis, *Mu'cem*, II, 1612; Yûsuf en-Nebhânî, *Hüccetullâh 'ale'l-âlemîn fi mu'cizâti seyidi'l-mürselîn*, Diyarbakır, ts. (el-Mektebetü'l-İslâmiyye), s. 67, 100, 115, 270, 288; Brockelmann, *GAL*, I, 483; *Suppl.*, I, 668; a.mlf., "Mâverdi", *IA*, VII, 409; *el-Kâmûsü'l-İslâmî*, I, 135; Hidir Muhammed Hidir, *el-İknâc*, Küveyt 1982, Giriş, s. 15.

AHMET SAİM KILAVUZ

A'LÂMÜ'Ş-ŞİA

(أعلام الشيعة)

Âgâ Büzürg-i Tahrânî'nin, başlangıcından

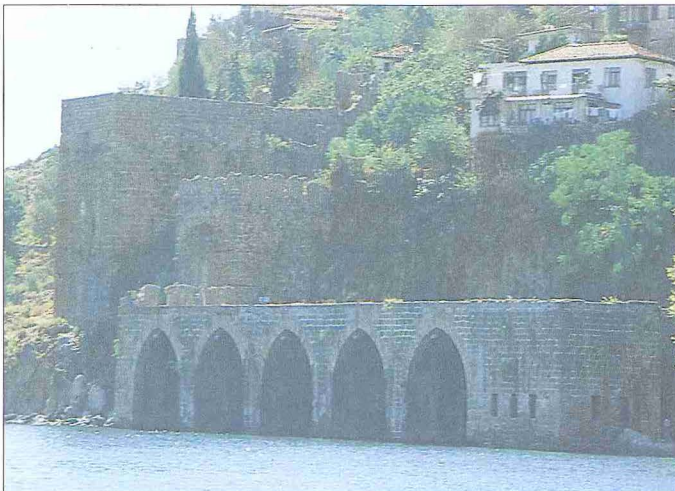
XX. yüzyıla kadar yetişen Şîî âlimlerinden bahseden eseri (bk. ÂGÂ BÜZÜRG-İ TAHRÂNÎ).

ALANCİK

(bk. ALINCAK).

ALANYA

Akdeniz bölgesinde Antalya iline bağlı ilçe merkezi.

Alanya Tersanesi

Tarihî ve turistik bir merkez olan Alanya, Antalya körfezinin doğu kıyısında denizden 250 m. yükseklikteki küçük bir dağın eteğinde kurulmuştur. İlkçağ'da Korakesion adıyla anılan ve Roma devrinde önemini muhafaza eden şehir, uzun süre deniz korsanlarının sığınak yeri olmuştur. Kıbrıs Krallığı'na bağlı iken 1221 yılında I. Alâeddin Keykubad tarafından fethedilmiş ve Bizans devrinde Kalonoros şeklinde değiştirilen adı yeni fâtihi-